

2026-01-20 Nr. NV-141

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-1003(2) TAIS-25-9937(4)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO NR. IX-569 4 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-4186 PROJEKTO		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2025-06-18	Finansų ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-08-26 2026-01-20	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP (II dalis) ☒ Svarstyti LRV posėdžio A dalyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymo pakeitimo projektu Seimo narių grupė (Kazys Starkevičius; Gintautas Paluckas; Eugenijos Gentvilas; Mindaugas Skritulskas) siūlo nuo akcizų atleisti ūkininko gaminamus tradicinius alkoholinius gėrimus ir jiems netaikyti reikalavimo steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlių. Įstatymo pakeitimo aiškinamajame rašte nurodoma, kad per kalendorinius metus galima pagaminti ne daugiau kaip 100 litrų tokių alkoholinių gėrimų kaimo turizmo sodybose ne parduoti, todėl, taikant akcizą šiems produktams, nebus reikšmingos įtakos valstybės biudžetui, tačiau tai sukurs neproporcingai didelę mokesstinę naštą ūkininkams.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvados projekte siūloma nepritari įstatymo pakeitimo projektui, nes siūlomas reguliavimas neatitinka Direktyvų nuostatų, pavyzdžiui:

- Pagal Direktyvos nuostatas akcizų lengvatą leidžiama taikyti tik privataus asmens nekomerciniais tikslais pagamintiems Direktyvoje nurodytiems alkoholiniams gėrimams ir etilo alkoholiui, o ūkininko pagamintų tradicinių alkoholinių gėrimų pateikimas degustacijai kaimo turizmo sodyboje yra tiesiogiai susijęs su ūkininko vykdoma komercine veikla – turizmo paslaugų teikimu (t. y. tokie alkoholiniai gėrimai nebūtų laikomi skirtais asmeniniam vartojimui);
- Pagal Direktyvos nuostatas galimybė atleisti nuo akcizų privataus asmens nekomerciniais tikslais pagamintą etilo alkoholį arba jam taikyti sumažintus akcizų tarifus siejama su papildomomis sąlygomis, t. y. jo kiekis neturi viršyti 50 litrų vaisių spirito per metus ir turi būti gaminamas iš to asmens augintų vaisių žemės plote, kurio savininkas yra tas privatus asmuo. Nei įstatymo pakeitimo projekte, nei su įstatymo pakeitimo projektu siejamame Alkoholio kontrolės įstatyme papildomų sąlygų dėl tradicinių alkoholinių gėrimų gaminimo iš asmens augintų vaisių jo žemės plote nenustatyta, be to, pagal Alkoholio kontrolės įstatymo nuostatas ūkininkui leidžiamas per kalendorinius metus pagaminti tradicinių alkoholinių gėrimų kiekis (t. y. ne daugiau kaip 100 litrų per kalendorinius metus) yra didesnis, nei leidžiama pagal Direktyvos nuostatas;
- Pagal Direktyvos nuostatas akcizais apmokestinamų prekių, kartu ir ūkininko gaminamų tradicinių alkoholinių gėrimų, kurie negalėtų būti atleisti nuo akcizų pagal Direktyvos nuostatas, gamyba, perdirbimas, laikymas ir saugojimas turi būti vykdomi akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje.

Pažymėtina, kad jau šiuo metu pagal Akcizų įstatymo nuostatas nuo akcizų atleidžiami alus, vynas, kiti fermentuoti gėrimai, kuriuos pasigamina fizinis asmuo, bet tik tuo atveju, kai šie gėrimai skirti tik asmeniniam naudojimui. Taip pat netaikomas reikalavimas steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlių fizinio asmens tik asmeniniam naudojimui (t. y. nekomerciniais tikslais) gaminamoms, perdirbamoms ir (arba) maišomoms akcizais apmokestinamoms prekėms, kurios pagal Akcizų įstatymą atleidžiamos nuo akcizų.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas svarstytas 2025 m. rugpjūčio 26 d. tarpinstituciniame pasitarime, kuriame nutarta pasiūlyti Finansų ministerijai dar kartą aptarti Vyriausybės poziciją su Ekonomikos ir inovacijų ministerija; Žemės ūkio ministerija; Kultūros ministerija.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, susipažinusi su Finansų ministerijos pateiktais argumentais, siūlo be pastabų pritarti Vyriausybės išvados projektui.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Kultūros ministerija pastabų neturi.

Žemės ūkio ministerijos nuomone tradicinių alkoholinių gėrimų gamyba ir teikimas degustuoti kaimo turizmo sodyboje nelaikytinas komercinė veikla. Taip pat žemės ūkio ministerija siūlo ūkininkų pagamintiems etilo alkoholiui ir tarpiniams produktams taikyti sumažintus akcizų tarifus. Į Žemės ūkio ministerijos siūlymus neatsižvelgta dėl Vyriausybės išvados projekte nurodytų priežasčių, taip pat siūlymas taikyti sumažintus akcizų tarifus neatitinka XX Vyriausybės programos nuostatų.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui turi techninio pobūdžio pastabą.

Projektas svarstytas 2026 m. sausio 20 d. tarpinstituciniame pasitarime. Žemės ūkio ministerija pakartojo poziciją, kuri įvertinta projekto derinimo pažymoje. Lietuvos verslo konfederacija išreiškė pritarimą Finansų ministerijos pozicijai.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Tautvydas Brazdžiūnas
Ekonomikos politikos grupė, patarėjas